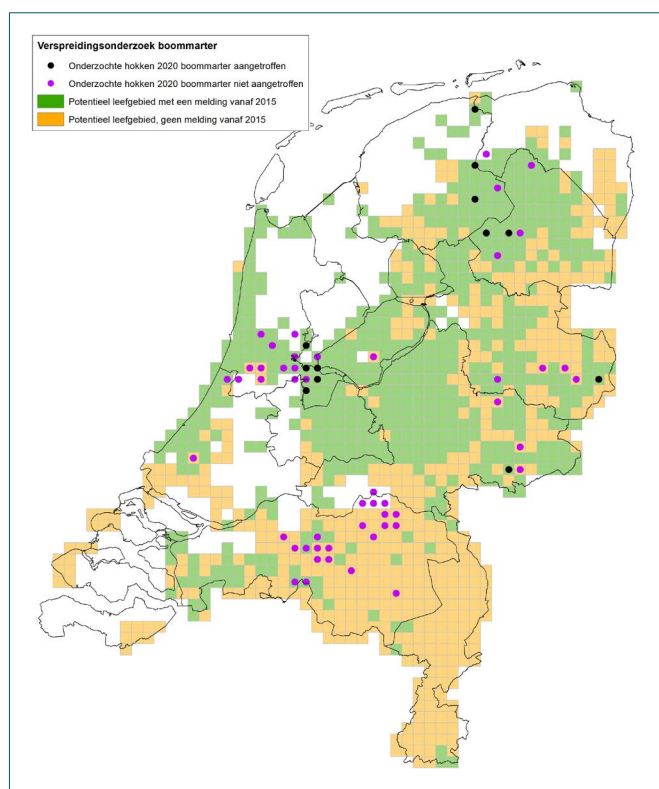

NEM Verspreidingsonderzoek Marters

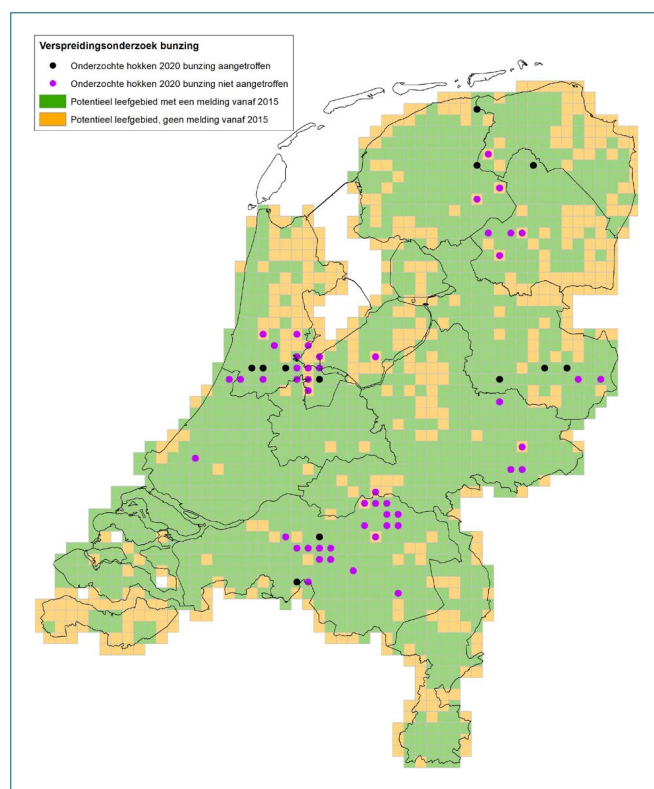
Sinds 2016 loopt het meetprogramma NEM Verspreidingsonderzoek Marters (NEM-VO-MARTERS). Dit onderzoek richt zich op het (letterlijk) in beeld brengen van bunzing en boommarter in gebieden waar beide soorten wel kunnen voorkomen, maar in de afgelopen 6 jaar niet zijn aangetroffen. Door op strategische locaties wildcamera's te plaatsen, wordt met de hulp van een grote groep enthousiaste vrijwilligers een beter beeld verkregen van de verspreiding van de bunzing en boommarter in Nederland. Op termijn wordt hopelijk ook de trend in verspreiding duidelijk (gaan deze soorten voor- of achteruit?). Vanuit het project zijn ruim 50 wildcamera's beschikbaar gesteld, maar er wordt door deelnemers met bijna net zoveel eigen wildcamera's gewerkt.

In 2020 hebben we voor het NEM-VO-MARTERS met maar liefst 62 uurhokken met wildcamera's onderzocht, waarvan 12 met succes voor boommarter (figuur 1). Wat daarbij opvalt is dat de boommarter na een beperkte verspreiding halverwege de vorige eeuw, een groot deel van Nederland opnieuw heeft gekoloniseerd. Alleen in het oosten van Brabant lijkt die kolonisatie wat achter te blijven. Ook de bunzing werd in 12 uurhokken met succes aangetoond (figuur 2). De soort wordt over nagenoeg het gehele land aangetroffen.

Het aantal uurhokken waar de soorten zijn aangetroffen lijkt een lage score, maar vergeet niet dat het onderzoek veelal buiten de bekende verspreiding plaats vindt. Deze resultaten zijn dus zeer belangrijk en maken het verspreidingsbeeld van beide soorten in Nederland steeds completer.

Figuur 1. De resultaten van NEM-VO-MARTERS voor boommarter in seizoen 2020.

Figuur 2. De resultaten van NEM-VO-MARTERS voor bunzing in seizoen 2020.

De afgelopen vijf jaren hebben we met NEM-VO-MARTERS ook veel bijvangsten van andere soorten zoogdieren geregistreerd. De gebruikte lokmethode met sardientjes is blijkbaar ook een goede lokmethode voor veel andere zoogdiersoorten. De 'sardientjesmethode' is inmiddels uitgegroeid tot een veelgebruikte lokmethode voor meerdere landelijke wildcamera-onderzoeken. Over de sardientjes-methode is afgelopen januari een artikeltje verschenen in het vakblad voor Natuur Bos en Landschap. Ook staat er een grafiek in het stuk met de resultaten van vijf jaar NEM-VO-MARTERS-onderzoek. Lees er [hier](#) meer over.

We hebben de afgelopen vijf jaar met het project in totaal 30 soorten zoogdieren geregistreerd waaronder bever, otter, hermelijn en wasbeerhond. Het meetprogramma is zeker niet alleen zinvol werk voor boomarter en bunzing dus. Alle resultaten worden verwerkt en gebundeld in de database van het fotoverwerkingsprogramma Agouti en worden opgenomen in de Nationale Database Flora en Fauna (NDFD).

Het verschil in het behaalde succes tussen beide soorten is ook opvallend. Op meer dan 50% van de gericht voor NEM-VO-MARTERS onderzochte locaties is met succes boomarter (!) waargenomen en dat was slechts op 10% van de locaties het geval voor de bunzing. Dat zegt wat over de uitdaging van het registreren van bunzing. Het gebeurt dan ook niet vaak dat een gehele familie bunzing op camera wordt vastgelegd (figuur 3).

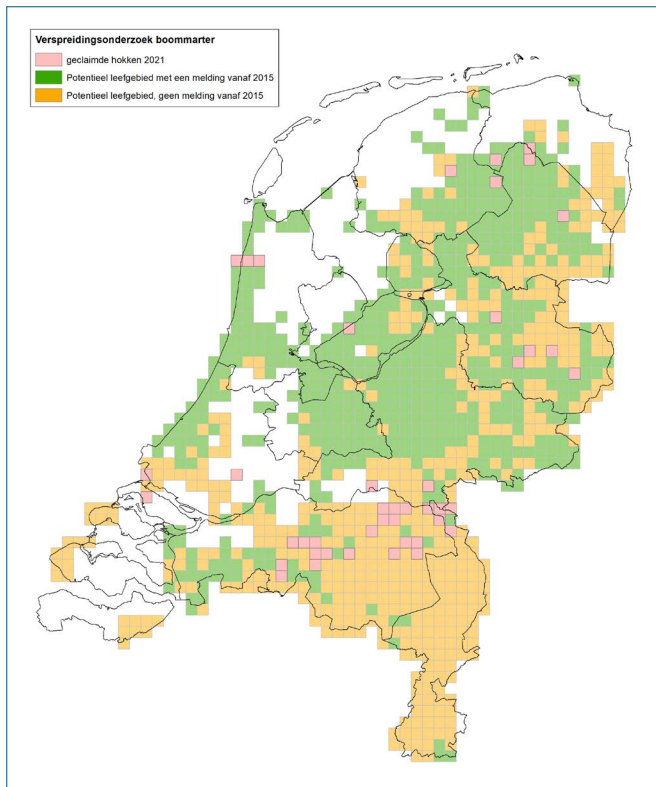
Figuur 3. Prachtige opname van een familie bunzing.

Het goed voorbereiden van de zoektocht naar een uitzetlocatie voor je camera heeft grote meerwaarde. Landschappelijke flessenhalzen zijn bijvoorbeeld plekken waar wilde dieren langs moeten om zich van A naar B te verplaatsen. Vaak kan je die vanaf een luchtfoto wel achterhalen. Voor meer tips en trucs over het vinden van een goede locatie voor het plaatsen van wildcamera's zie [deze presentatie](#) vanaf pagina 24.

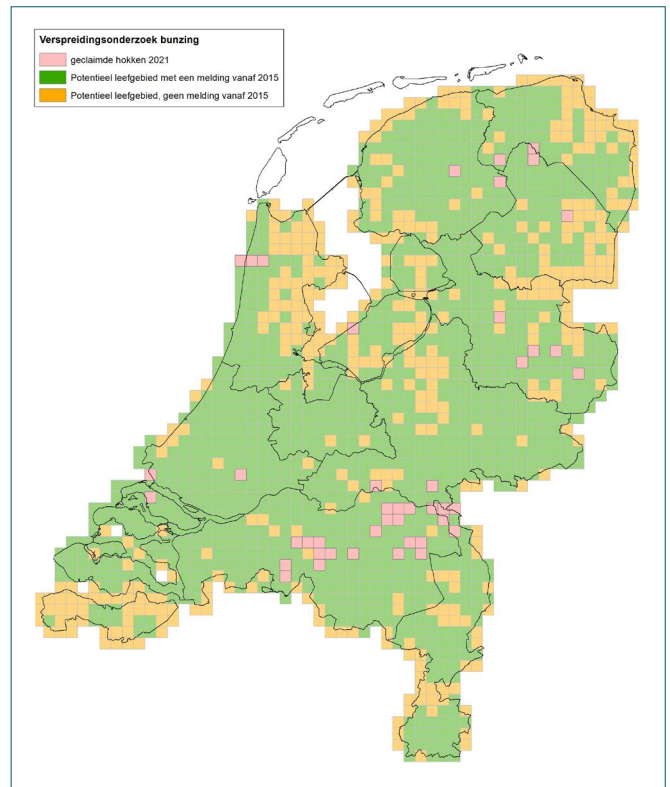
Voor seizoen 2021 hebben zich tot nu toe 71 vrijwilligers aangemeld en worden er dit jaar ten minste 91 camera's gericht ingezet. Dat aantal zal naar verwachting nog oplopen. Ook die ene kennis van jou met een wildcamera kan nog meedoen! Wanneer je een wildcamera hebt en nog mee wilt helpen data van bunzing en boomarter te verzamelen, kun je je op elk moment aanmelden via vrijwilligers@zoogdierverseniging.nl. Let er wel op dat je altijd eerst toestemming vraagt aan de terreineigenaar voordat je een cameraval in het veld aanbrengt.

Zie voor meer informatie over deelname de NEM-VO-MARTERS pagina op de [website](#). Hier zijn ook de kaarten te vinden met de uurhokken die we nog graag willen onderzoeken (oranje uurhokken) en de blokken die al bekend zijn (een waarneming in de afgelopen 6 jaar). In enkele gebieden waar geen zoek-uurhokken meer te vinden zijn, omdat alles reeds onderzocht is, zetten we in op een verfijning van het verspreidingsonderzoek op kilometerhok-niveau. Als je dus wel wat denkt te kunnen doen en er zijn geen oranje hokken in jouw omgeving, neem dan alsnog contact op, dan zoeken we naar mogelijkheden.

Om te voorkomen dat er meerdere vrijwilligers in hetzelfde uurhok met hun camera(s) aan de slag willen (en elkaar voor de voeten gaan lopen), zijn er al de nodige hokken geclaimd: roze in figuur 4 voor boomarter en in figuur 5 voor bunzing.

Figuur 4. De verspreiding van boommarter op uurhokniveau, met hokken waar de soort de afgelopen 6 jaar bekend van zijn (groen), hokken waar dit niet het geval is (geel) en hokken die voor 2021 geclaimd zijn en waar dus camera's komen te hangen (roze).

Figuur 5. De verspreiding van bunzing op uurhokniveau, met hokken waar de soort de afgelopen 6 jaar bekend van zijn (groen), hokken waar dit niet het geval is (geel) en hokken die voor 2021 geclaimd zijn en waar dus camera's komen te hangen (roze).

Meedoen

Alle camera's vanuit het meetprogramma zijn in gebruik, maar nieuwe waarnemers kunnen zich nog steeds aanmelden en eigen materiaal inzetten. Meer informatie over hoe je je kan aanmelden, de wijze waarop camera's ter plekke geplaatst moeten worden en hoe het Meetprogramma is opgezet, is [hier](#) te vinden.

NEM Verspreidingsonderzoek Marters: Dick Bekker (landelijk coördinator), Sil Westra (Silvavir), Eveline van der Jagt (contact vrijwilligers Zoogdierverseniging).